ЛЕСОТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛТЕТ ПО ГОРСКО СТОПАНСТВО
Регистрационен индекс на дата
ФГС-51/06.01.2026г

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен **„доктор“** по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7 Администрация и управление, научна специалност Икономика и управление (горско стопанство и горска индустрия)

Автор на дисертационния труд: инж. Стефан Петров Бечев, докторант (редовен) към катедра „Лесоустройство и управление“ при ЛТУ, гр. София

Тема на дисертационния труд: Проучване на управлението на общински горски територии в България

Член на научното жури: доц. д-р Мария Маринова Пенева, УНСС, Катедра Икономика на природните ресурси; 3.8. Икономика, “Икономика и управление (аграрна икономика и политика)”, определена за член на научното жури със заповед № ЗПС-668 от 24.11.2025 год. от Ректора на ЛТУ.

1. Актуалност на проблема.

Разглежданият дисертационен труд поставя актуалния и значим научен и практико-приложен проблем за управление на общинските горски територии в България. В условията на засилващи се климатични промени, нарастващи обществени очаквания към екосистемните услуги на горите и повишен натиск върху публичните ресурси, ролята на общинските гори придобива стратегическо значение както за местното развитие, така и за националните политики. Общините са най-големият недържавен собственик на горски територии в страната и именно на това ниво се пресичат икономически, социални и екологични интереси, често при ограничен административен и експертен капацитет. Актуалността на изследването се засилва и от факта, че управлението на общинските гори традиционно остава в периферията на научния интерес и докторантът правилно идентифицира липсата на систематична оценка на устойчивостта на управлението именно на общинските горски територии, базирана на утвърдени критерии и индикатори, като съществен и неразработен все още проблем. Проблемът е актуален и от гледна точка на управленската практика. Общинските гори са ключов ресурс и липсата на надеждни инструменти за оценка и мониторинг на управлението им създава риск от неефективно използване и от дългосрочни екологични вреди. В този контекст дисертацията е навременна и напълно съответства на съвременните приоритети в управлението на природните ресурси.

2. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния обзор.

Литературният обзор в дисертационния труд демонстрира добро познаване на теоретичните и методологичните основи на устойчивото управление на горите. Докторантът последователно проследява развитието на концепцията за устойчиво развитие и нейното приложение в горския сектор, като интегрира информация от международни, европейски и национални източници. Представени са ключови международни процеси и инициативи, свързани с разработването на критерии и индикатори за устойчиво управление на горите, включително пан-европейския процес. Критичният анализ показва умение за интерпретация на научни и политически документи, както и умения теоретичните постановки да се свързват с българската действителност и със спецификата на общинските горски територии у нас. Литературният преглед е добре структуриран и обхваща широк спектър от източници.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Целта на дисертационния труд е ясно формулирана и логически обоснована: да се оцени управлението на общинските горски територии в България и да се предложат препоръки за неговото подобряване. Изследователската теза е ясно дефинирана и акцентира върху значението на научно-обоснована система от критерии и индикатори като предпоставка за подобряване на управлението. Задачите на изследването са логически структурирани и последователно водят към постигане на целта. Те обхващат както теоретични аспекти, така и емпирични и приложни елементи, което осигурява цялостен и системен подход към изследвания проблем. Методологичната рамка е изградена върху утвърдени научни подходи, адаптирани към спецификата на изследвания обект. Използваните методи на изследване съответстват на поставените цели и задачи. От приложените методи особено внимание заслужава използването на нормираната бална оценка като инструмент за оценка на устойчивото управление, което позволява сравнителен анализ и обобщаване на резултатите.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Получените резултати в дисертационния труд са представени ясно, систематично и с висока степен на онагледеност. Това улеснява интерпретацията на данните и подпомага анализа.

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Обсъждането на резултатите показва способност за критично осмисляне на емпиричните данни в контекста на съществуващите научни разработки. Докторантът последователно съпоставя получените резултати с теоретичните постановки и с практиките, описани в литературата, което му позволява да оцени тяхната значимост и валидност. Той не се ограничава до констатации, а търси причинно-следствени връзки и обяснения за наблюдаваните различия в управлението на общинските гори. Това допринася за по-дълбоко разбиране на факторите, влияещи върху устойчивостта на управленските практики.

Използваната литература е разнообразна. Цитирането е коректно. Това свидетелства за добра академична култура.

6. Приноси на дисертационния труд.

Проведеното изследване, според мен, позволява да бъдат идентифицирани и аргументирани следните научни и научно-приложни приноси в областта на устойчивото управление на общинските горски територии.

Научни приноси

Съществен научен принос на дисертационния труд е систематизиране и критична интерпретация на международните и европейските концепции за устойчиво управление на горските територии, с фокус върху приложимостта им към общинската собственост у нас.

На следващо място принос е постигнат в адаптиране на пан-европейската система от критерии и индикатори за устойчиво управление на горите към спецификата на общинските горски територии в България. Авторът аргументира необходимостта от специфичен аналитичен подход и предлага рамка за интерпретация на индикаторите на ниво общинско управление, които да отразяват адекватно институционалните и социално-икономическите особености на общините.

Важен научен принос е разработването и прилагането на модел за оценка на устойчивото управление на общински горски територии, основан на нормирана бална оценка, който позволява комплексно и сравнително изследване на различни аспекти на устойчивостта.

Последният, но не по важност научен принос, се състои в емпиричното доказване на различията в степента на устойчивост на управлението на общинските гори, като резултат от исторически, институционални и управленски фактори. Това разширява научното познание за ролята на местното управление в устойчивото развитие на горските територии.

Научно-приложни приноси

Основен научно-приложен принос на дисертационния труд е прилагането на разработената методика за оценка на управлението на общинските горски територии, което демонстрира възможностите тя да бъде използвана от общинските администрации и държавните структури.

От практическа гледна точка важни са и идентифицираните конкретни слабости в управлението на общинските гори в България, въз основа на ползваните реални данни и емпиричен анализ. Тези резултати имат пряка стойност за подобряване на управленските практики, планирането и контрола върху ползването на горските ресурси.

Към научно-приложните приноси отнасям и възможността за използване на разработения подход като основа за бъдещи оценки и сравнителни анализи, както между различни общини, така и между различни форми на собственост.

Друг важен научно-приложен принос е формулирането на практически насочени препоръки за повишаване на устойчивостта на управлението на общинските горски територии.

7. Оценка за степента на личното участие на дисертанта в приносите.

От представения труд ясно се установява, че дисертантът има водеща и самостоятелна роля във всички етапи на изследването.

8. Критични бележки и въпроси.

Критичната ми бележка е по-скоро препоръчителна и очертава насоки за бъдещи изследвания, а именно по-ясно разграничаване между резултати и интерпретации в анализа и разширяване на дискусията относно приложимостта на методиката в други типове собственост. Позволявам си и да поставя един въпрос с дискусионен характер. Разработената методика за оценка на устойчивото управление на общинските горски територии е приложена при условията на съществуващия институционален и административен капацитет на общините. В тази връзка въпросът ми е доколко получените резултати са съпоставими между общини с различни ресурси, управленски практики и експертна обезпеченост и какви са възможните ограничения на методиката в този аспект?

9. Преценка на публикациите по дисертационния труд. Отраженията в науката - използване и цитиране от други автори.

Докторантът представя три публикации, свързани с темата на дисертационния труд, които отразяват основни части от него. Те са публикувани в периода 2021-2023г. и отговарят в количествено и качествено отношение на изискванията за придобиване на ОНС "доктор".

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на ЛТУ за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на инж. Стефан Петров Бечев образователната и научна степен ***„доктор"*** по научната специалност Икономика и управление (горско стопанство и горска индустрия)

Дата: 06 януари 2026г. **ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:** .....

гр. София (доц. д-р Мария Пенева)